

PARLAMENTUL EUROPEAN

2004

2009

Document de ședință

A6-0042/2009

3.2.2009

RAPORT

referitor la caracterul complementar și la coordonarea politicii de coeziune și a măsurilor de dezvoltare rurală
(2008/2100(INI))

Comisia pentru dezvoltare regională

Raportor: Wojciech Roszkowski

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	10
AVIZUL COMISIEI PENTRU AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ	13
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE	17

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la caracterul complementar și la coordonarea politicii de coeziune și a măsurilor de dezvoltare rurală (2008/2100(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere articolele 158 și 159 din Tratatul CE,
 - având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune¹, în special articolul 9,
 - având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului din 20 septembrie 2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)²,
 - având în vedere Decizia 2006/702/CE din 6 octombrie 2006 a Consiliului privind orientările strategice comunitare pentru coeziune³,
 - având în vedere Decizia Consiliului nr. 2006/144/CE din 20 februarie 2006 privind orientările strategice ale Comunității pentru dezvoltare rurală (perioada de programare 2007-2013)⁴,
 - având în vedere Agenda teritorială a Uniunii și primul program de acțiune pentru punerea în aplicare a Agendei teritoriale a UE,
 - având în vedere lucrările Comisiei pentru elaborarea Cărții verzi privind coeziunea teritorială,
 - având în vedere studiul efectuat de Observatorul în Rețea al Amenajării Teritoriului European (ORATE), intitulat „Viitorul teritoriului, scenarii teritoriale pentru Europa”,
 - având în vedere articolul 45 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare regională și avizul Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală (A6-0042/2009),
- A. întrucât noțiunea de zonă rurală a fost definită de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, aceasta fiind caracterizată, printre altele, prin densitatea redusă a populației și lipsa accesului la servicii și întrucât această definiție este utilizată de Comisie pentru identificarea și stabilirea obiectivelor referitoare la dezvoltare pentru aceste zone;

¹ JO L 210, 31.7.2006, p. 25.

² JO L 277, 21.10.2005, p. 1.

³ JO L 291, 21.10.2006, p. 11.

⁴ JO L 55, 25.2.2006, p. 20.

- B. întrucât zonele rurale din Uniunea Europeană prezintă disparități considerabile de la un stat membru la altul și întrucât, deși în unele state membre aceste zone au cunoscut o creștere demografică și economică, în alte state membre acestea se confruntă cu exodul rural sau populația lor este în căutare de posibilități de reconversie;
- C. întrucât zonele rurale reprezintă aproape 80% din teritoriul UE;
- D. întrucât necesitățile zonelor rurale intermediare, caracterizate de o structură economică similară celei din zonele urbane adiacente acestora, diferă de necesitățile zonelor preponderent rurale, periferice sau izolate;
- E. întrucât unul dintre obiectivele Uniunii constă în promovarea progresului economic și social și a unui nivel ridicat de ocupare a forței de muncă și în realizarea unei dezvoltări echilibrate și durabile;
- F. întrucât coeziunea economică, socială și teritorială a UE poate fi consolidată prin dezvoltarea economică și prin sporirea oportunităților de ocupare a forței de muncă din zonele rurale și urbane, precum și prin asigurarea unui acces egal la serviciile publice;
- G. întrucât reforma politicii structurale pentru anii 2007-2013 a implicat modificarea structurii fondurilor și a principiilor pe care se bazează distribuirea ajutoarelor prin intermediul acestor fonduri, precum și crearea noului Fond european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), care este legat de politica agricolă comună (PAC) și separat de politica de coeziune;
- H. întrucât programele LEADER au demonstrat în trecut modul în care poate fi promovată cu succes dezvoltarea rurală prin instrumente de politică regională;
- I. întrucât este esențial pentru reușita FEADR să se asigure complementaritatea reciprocă a activităților cofinanțate prin FEADR și a celor cofinanțate din fondurile structurale, și astfel asistența ce provine din diverse fonduri să fie coordonată în mod corespunzător, în special din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), din Fondul de coeziune (FC) și din Fondul social european (FSE), precum și să se asigure o complementaritate a acestor fonduri;
- J. întrucât înființarea FEADR și separarea mijloacelor destinate obiectivelor dezvoltării rurale de politica de coeziune și de perspectiva mai largă a dezvoltării regionale nu trebuie să ducă nici la dublarea, nici la neglijarea anumitor obiective (de exemplu protecția mediului sau educația);
- K. întrucât transferul permanent de fonduri dintre Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și FEADR duce la incertitudinea planificării atât pentru agricultori, cât și pentru promotorii de proiecte de dezvoltare rurală;
- L. întrucât, din motive de restricții bugetare, există riscul ca mijloacele financiare disponibile în cadrul FEDR să fie utilizate în mare parte pentru consolidarea competitivității economice concentrate în cele mai importante centre urbane sau în cele mai dinamice regiuni, în timp ce resursele din cadrul FEADR sunt destinate în principal îmbunătățirii competitivității agriculturii, care continuă să fie principalul motor al zonelor rurale, și

prevede, de asemenea, sprijinirea activităților neagricole și dezvoltarea IMM-urilor în zonele rurale, astfel că este necesară o mai bună coordonare pentru a nu rămâne zone neacoperite;

- M. întrucât IMM-urile, în special microîntreprinderile și întreprinderile meșteșugărești, au un rol esențial pentru menținerea activității economice și sociale în mediul rural și pentru garantarea stabilității;
- N. întrucât obiectivele politicii de dezvoltare rurală nu trebuie să vină în contradicție cu obiectivele de la Lisabona, cu condiția ca dezvoltarea rurală să se sprijine pe mecanismul competitivității relative (rentabilitate în creștere, combinată cu costuri relativ scăzute), în special în industria locală a procesării agroalimentare și în dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și a infrastructurii și serviciilor, cum ar fi turismul, educația sau protecția mediului;
- O. întrucât ar trebui recunoscută relația naturală dintre politica agricolă și politica de dezvoltare rurală, precum și complementaritatea dintre acestea;
1. consideră că criteriile tradiționale utilizate pentru a deosebi zonele rurale de cele urbane (densitatea populației mai mică și un nivel de urbanizare mai scăzut) nu prezintă decât o imagine parțială asupra situației; prin urmare, consideră că ar trebui explorată posibilitatea de a adăuga criterii suplimentare și solicită Comisiei să facă o evaluare și să prezinte propuneri concrete în acest domeniu;
 2. consideră că, în măsura în care zonele rurale ale Uniunii Europene, care reprezintă aproximativ 80% din teritoriul său, prezintă disparități considerabile de la un stat membru la altul, este necesar să fie adoptată și pusă în aplicare o abordare adecvată și integrată, care să contribuie la dezvoltarea durabilă a acestor zone și care să vizeze reducerea disparităților existente și promovarea dinamismului economic în zonele rurale și urbane; subliniază necesitatea de a aloca fonduri adecvate pentru luarea măsurilor necesare;
 3. reamintește, în această privință, faptul că toate regiunile Uniunii în ansamblu, inclusiv zonele rurale și cele periferice, ar trebui să beneficieze, în principiu, de aceleași șanse de dezvoltare, pentru a evita excluderile teritoriale ale zonelor celor mai dezavantajate;
 4. subliniază că într-un număr ridicat de zone rurale, accesul dificil la serviciile publice, lipsa locurilor de muncă și piramida vârstelor reduc potențialul de dezvoltare, în special posibilitățile pentru tineri și femei;
 5. subliniază faptul că în anumite zone nu există alternative la anumite forme de producție agricolă care, în multe cazuri, trebuie susținute indiferent de costuri din motive legate de politica regională și de mediu, în special în zonele agricole periferice și montane afectate de deșertificare;
 6. reamintește faptul că Consiliul European din Göteborg de la 15 - 16 iunie 2001 a extins obiectivele de la Lisabona la noțiunile de durabilitate și de coeziune și că politica de dezvoltare rurală vizează tocmai o dezvoltare durabilă, menținerea activităților rurale non-agricole, valorificarea potențialelor de dezvoltare locală, protecția mediului, amenajarea echilibrată a teritoriilor și dezvoltarea IMM-urilor;

7. este convins că pentru succesul punerii în aplicare a politicii de dezvoltare rurală și pentru dezvoltarea durabilă a zonelor rurale trebuie să se țină seama în mod corespunzător de resursele naturale ale fiecărei zone și de caracteristicile specifice fiecăreia, protejând, consolidând și gestionând patrimoniul rural și dezvoltând legături și promovând interacțiunea cu zonele urbane;
8. de asemenea, subliniază importanța de a evalua sectoare cu activități economice alternative și oportunitățile create de aceste sectoare pentru diversificarea activităților profesionale ale populației;
9. consideră că provocările cu care se confruntă mediul rural necesită o politică de dezvoltare echilibrată care să cuprindă toți actorii economici și sociali, inclusiv întreprinderile mici și microîntreprinderile de producție și servicii, având în vedere rolul lor în dezvoltarea integrată a teritoriilor;
10. apreciază că în cazul noilor state membre politica de dezvoltare rurală trebuie să aibă în vedere și eficientizarea activităților agricole și reducerea decalajelor de dezvoltare economică dintre zonele rurale și cele urbane inclusiv prin sprijinirea activităților non-agricole, obiectiv ce se poate atinge inclusiv prin utilizarea fondurilor structurale;
11. salută obiectivele stabilite la a doua Conferință europeană privind dezvoltarea rurală, care a avut loc la Salzburg în 2003, dar regretă faptul că finanțarea acordată prin al doilea pilon al PAC de către ultimele perspective financiare a fost redusă semnificativ, creându-se astfel riscul ineficienței și o separare între agricultori și locuitorii din zonele rurale;
12. subliniază faptul că este necesară dezvoltarea unei strategii de dezvoltare rurală coerentă și pe termen lung în vederea facilitării celei mai eficiente și eficace utilizări a fondurilor disponibile;
13. invită statele membre și autoritățile regionale să elaboreze, în cadrul cooperării acestora cu Comisia și al parteneriatului cu toate autoritățile competente și organismele care reprezintă societatea civilă, o strategie de dezvoltare rurală durabilă pe termen lung transparentă, concepută la nivel național și regional, pentru a putea identifica clar prioritățile și obiectivele în materie de dezvoltare rurală pentru a asigura adaptarea, coordonarea și complementaritatea ajutoarelor ce provin din diversele surse disponibile;
14. invită Comisia, statele membre și autoritățile regionale să garanteze participarea directă a organizațiilor de reprezentare a IMM-urilor, microîntreprinderilor și întreprinderilor meșteșugărești, în vederea identificării respectivelor priorități pentru a răspunde în cel mai eficient mod posibil necesităților și așteptărilor acestor întreprinderi;
15. recunoaște că politica de dezvoltare rurală joacă un rol extrem de important în ceea ce privește identificarea și rezolvarea problemelor specifice din zonele rurale și consideră că instituirea FEADR și a celui de-al doilea pilon al PAC reprezintă o încercare de a aborda diferitele situații și niveluri de provocări cu care se confruntă zonele rurale ale UE în mod flexibil, strategic, tematic și integrat și de simplificare a procedurilor de finanțare și de concentrare a fondurilor la nivelul acestor zone;
16. reamintește faptul că statele membre au fost invitate să pregătească două documente

strategice pentru actuala perioadă de programare: un Plan de strategie națională pentru dezvoltare rurală (FEADR) și un Cadru strategic național de referință pentru politica regională (fonduri structurale); reamintește faptul că li s-a solicitat statelor membre să mobilizeze sinergiile și să creeze mecanisme operaționale de coordonare a diferitelor fonduri; totuși, își exprimă regretul privind faptul că în acest proces accentul a fost pus, mai degrabă, pe garantarea demarcării între fonduri și programe, decât pe crearea sinergiilor la nivelul acestora;

17. consideră că eficiența politicii de dezvoltare rurală nu poate fi obținută decât dacă măsurile puse în aplicare în cadrul FEADR și al politicii de dezvoltare regională sunt coordonate și complementare, astfel încât să se evite dubla finanțare și disfuncționalitățile; ia act cu îngrijorare de coordonarea insuficientă a măsurilor luate în timpul actualei perioade de programare în statele membre; prin urmare, solicită propunerile de reformă ale Comisiei pentru garantarea unei mai bune coordonări a planificării și aplicării măsurilor cofinanțate în cadrul politicii de coeziune și al PAC; recunoaște că reforma post-2013 a PAC și fondurile structurale ale UE vor da ocazia reevaluării relației dintre dezvoltarea rurală, pe de o parte, și politica agricolă și politica de coeziune, pe de altă parte;
18. recunoaște că principalul rol al politicii de dezvoltare rurală este de a menține populația în zonele rurale și de a-i asigura acesteia un nivel de viață decent;
19. consideră că această abordare, care constă în separarea dezvoltării rurale de politica de coeziune prin crearea FEADR, trebuie monitorizată foarte atent în vederea evaluării impactului său real asupra dezvoltării zonelor rurale; indică faptul că noul sistem a fost instituit în 2007 și că, prin urmare, nu se pot trage încă concluzii cu privire la viitorul acestei politici comunitare;
20. subliniază faptul că una dintre prioritățile politicii de dezvoltare rurală este elaborarea unor măsuri care să nu conducă la abandonarea activităților agricole de către populația rurală și care să contribuie, inter alia, la promovarea unor exploatații competitive, la producerea de produse ecologice, de alimente și băuturi tradiționale de înaltă calitate;
21. constată cu interes faptul că Axa 3 și Axa 4 (LEADER) din al doilea pilon al PAC, care reprezintă 15% din totalul cheltuielilor aferente FEADR, privesc activități neagricole care vizează în principal diversificarea economiilor rurale; consideră că, având în vedere natura intervențiilor finanțate în cadrul acestor Axe, care se aseamănă cu anumite acțiuni finanțate prin fondurile structurale, există un risc de suprapunere a politicilor;
22. subliniază totuși necesitatea de a se lua în considerare în special perspectivele populației care lucrează în sectorul agricol, care ar trebui să se afle în continuare în centrul măsurilor de sprijin din cadrul politicii de dezvoltare rurală;
23. subliniază importanța sprijinirii tinerilor fermieri pentru a rămâne pe terenurile lor, chiar dacă aceștia nu se consacră în mod exclusiv producției agricole, prin oferirea de stimulente pentru dezvoltare și alte activități, precum turismul rural, și prin sprijinirea IMM-urilor din zonele rurale;
24. consideră că politica de dezvoltare rurală ar trebui să beneficieze de fonduri adecvate, care

să fie utilizate conform priorităților stabilite pentru zonele rurale, și că fondurile obținute prin modulare ar trebui redistribuite întotdeauna comunităților agricole active;

25. consideră că prin coordonarea politicii structurale și a măsurilor de dezvoltare rurală se pot obține proiecte cu o mai mare valoare adăugată europeană; este de părere că acest lucru reprezintă o posibilitate de valorizare durabilă a zonelor rurale, de exemplu prin intermediul unor măsuri de infrastructură sau al unor măsuri de protecție a mediului;
26. solicită Comisiei să prezinte atât date precise, cât și estimări privind utilizarea FEADR și a fondurilor structurale în zonele rurale și să analizeze sinergiile care pot fi create de FEADR și fondurile structurale în ceea ce privește fondurile disponibile pentru zonele rurale;
27. invită Comisia să analizeze dacă programele politicii regionale pot contribui la garantarea unui venit sigur pentru agricultori, de exemplu prin intermediul unor activități legate de protecția mediului și a naturii și de gestiunea spațiului natural;
28. subliniază faptul că printre provocările principale cu care se confruntă politica de coeziune se află dezvoltarea durabilă, nivelul veniturilor pe cap de locuitor, accesibilitatea, accesul la bunurile și serviciile publice și exodul rural și că sprijinirea activităților economice în regiunile rurale poate constitui una dintre metodele cele mai eficiente de realizare a acestor obiective;
29. solicită Comisiei și statelor membre să țină cont în mod sistematic de zonele rurale în cadrul politicilor UE și să sprijine în mod adecvat proiectele destinate dezvoltării capitalului uman, accentuând oportunitățile de formare profesională a întreprinzătorilor agricoli și neagricoli din zonele rurale, în special a tinerelor, în vederea promovării ocupării forței de muncă și a creării de noi locuri de muncă;
30. subliniază că, în vederea dezvoltării zonelor urbane, este necesar să se acorde o mai mare atenție și mai mult sprijin conservării peisajului natural și al suprafețelor cultivate, ecoturismului, producției și utilizării de energie regenerabilă și inițiativelor locale, cum ar fi programele de furnizare a unor alimente de calitate și piețele de produse locale;
31. evidențiază rolul întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea rurală și contribuția acestora la convergență la nivel regional și local; invită Comisia, statele membre și autoritățile regionale și locale să pună accent pe sporirea competitivității, sprijinind și alte sectoare de producție, și să încurajeze spiritul întreprinzător în zonele rurale, în special prin eliminarea obstacolelor administrative, juridice sau cele legate de amenajare și prin crearea unei infrastructuri informatice adecvate, precum și prin creșterea stimulentei acordate pentru realizarea de noi activități antreprenoriale, oferind, de asemenea, mai mult sprijin activităților neagricole și promovând în același timp diversificarea economică în aceste zone;
32. atrage din nou atenția Consiliului, Comisiei, statelor membre și autorităților locale cu privire la imensa provocare pe care o reprezintă dispariția prefigurată a mai multor milioane de mici întreprinderi din zonele rurale, fapt ce va avea un impact considerabil la nivelul ocupării forței de muncă și, prin urmare, la nivelul stabilității spațiilor rurale; solicită luarea tuturor măsurilor necesare, la toate nivelurile, în strânsă cooperare cu

partenerii economici și sociali;

33. recunoaște faptul că dificultățile legate de punerea în aplicare a politicii de dezvoltare rurală țin de întrepătrunderea dintre politicile sectoriale și politica de coeziune teritorială, precum și dintre aspectele economice și sociale ale acestora, de numeroasele modele organizaționale pentru repartizarea competențelor și de coordonarea acțiunilor la nivelul statelor membre și, în acest sens, subliniază necesitatea de a crea sinergii între FEADR și fondurile structurale și de coeziune și solicită Comisiei să ofere sprijin autorităților naționale, regionale și locale pentru a înțelege în mod corect posibilitățile oferite de aceste instrumente financiare; solicită statelor membre să asigure dialogul dintre autoritățile responsabile astfel încât să creeze sinergii între intervențiile diferitelor fonduri și să sporească eficacitatea acestora;
34. consideră că reforma finanțării dezvoltării rurale impune mai întâi efectuarea de către Comisie a unor studii aprofundate pentru a evalua toate politicile sectoriale care au un impact asupra zonelor rurale, în special PAC și politica regională, în cadrul politicii de coeziune, precum și formularea unei serii de bune practici pentru politica de dezvoltare rurală în ansamblu;
35. invită Consiliul să convoace o reuniune comună informală a miniștrilor responsabili de politica agricolă și de dezvoltare rurală pentru a se realiza un schimb de opinii cu privire la cele mai bune metode de coordonare a politicii de coeziune și a măsurilor de dezvoltare rurală, și să invite la această reuniune organele consultative ale UE (Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European), precum și reprezentanți ai autorităților regionale și locale;
36. solicită Comisiei crearea unui grup de lucru la nivel înalt până în 2011 în cadrul bilanțului de sănătate al PAC, care ar urma să prezinte propuneri pentru garantarea viitorului economiei rurale și al tuturor celor care vor locui în zone rurale după 2013;
37. invită Comisia să stabilească sau să consolideze o reală administrare și un parteneriat la toate nivelurile, asociind în mod direct toți actorii, inclusiv IMM-urile și microîntreprinderile, precum și parteneri economici și sociali, în vederea definirii priorităților de acțiune cele mai adaptate necesităților de dezvoltare ale zonelor rurale; solicită Comisiei să organizeze această concertare în cel mai scurt timp;
38. constată că în procesul de dezvoltare rurală trebuie să se țină seama de interesele zonelor suburbane și că acest proces trebuie coordonat îndeaproape cu promovarea dezvoltării urbane și subliniază că sinergiile dintre politicile de dezvoltare rurală și urbană nu sunt nici suficiente, nici eficiente;
39. recunoaște potențialul comunităților rurale de a acționa în mod pozitiv în favoarea mediului prin desfășurarea unor activități ecologice și dezvoltarea de surse de energie alternative, precum biocombustibilii, ținând seama în special de cele patru noi provocări ale politicii de dezvoltare rurală evidențiate în cadrul Bilanțului de sănătate al PAC, printre care se află, de exemplu, biodiversitatea și energiile regenerabile;
40. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Reforma politicii structurale pentru anii 2007-2013 a implicat modificări la nivelul structurii fondurilor și al principiilor de distribuire a ajutoarelor prin intermediul acestora.

O schimbare importantă a fost crearea unui nou Fond European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) în strânsă legătură cu politica agricolă comună (PAC).

În timp ce perspectiva financiară 2000-2006 lega finanțarea pentru dezvoltarea rurală de Fondurile Structurale și de politica de coeziune, separând-o de finanțarea PAC, în noul cadru financiar 2007-2013, FEADR constituie o parte a alocațiilor legate de PAC și, în consecință, a fost deconectat de politica de coeziune.

Obiectivul legiuitorilor în ceea ce privește separarea FEADR de Fondurile Structurale și legarea lui de PAC a fost facilitarea utilizării acestui tip de finanțare și înlesnirea adoptării unei abordări integrate în zonele rurale.

Cheia succesului acestor schimbări era, cu toate acestea, o coordonare adecvată a asistenței acordate de diferite fonduri, în special de Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDER), Fondul de coeziune (FC) și Fondul Social European (FSE), precum și a complementarității lor.

Ca urmare a introducerii acestor schimbări, apare întrebarea dacă această separare a dus, într-adevăr, la o utilizare mai eficientă a finanțării disponibile.

Legarea politicii agricole comune de finanțarea dezvoltării rurale reprezintă numai în aparență o simplificare a aranjamentelor bugetare. **În realitate, aceasta înseamnă o separare a finanțării neagricole de sfera de competență a politicii de coeziune și de o perspectivă de dezvoltare regională mai largă și are ca rezultat fie dublarea unor obiective (de exemplu protecția mediului și educația), fie omiterea lor în ambele domenii.**

De aceea, există riscul ca, în vederea limitărilor bugetare existente, finanțarea disponibilă sub auspiciile FEDER să fie folosită în mare parte pentru stimularea competitivității economice în centrele urbane mai mari sau în regiunile cele mai dinamice, în timp ce finanțarea FEADR să fie concentrată pe îmbunătățirea competitivității agricole.

În aceste circumstanțe, cheltuielile pentru sprijinirea activităților neagricole și a dezvoltării IMM-urilor în zonele rurale s-ar putea situa la punctul de intersecție a celor două fonduri, nefiind acoperite de nici unul dintre ele.

Este posibil să existe și o lipsă de finanțare pentru asigurarea serviciilor publice de bază și investiții în infrastructură în zonele rurale în care Fondul de coeziune era, de asemenea, menit să contribuie.

În acest context, a devenit deosebit de importantă elaborarea unei strategii de dezvoltare rurală transparentă și pe termen lung pentru a se putea identifica cu claritate prioritățile și obiectivele de dezvoltare rurală și pentru a le adapta pe acestea la diferitele surse de finanțare

disponibile.

Legarea pilonului doi de măsurile de politică de coeziune va cere, însă, o coordonare strânsă a activităților la nivel național.

De asemenea, trebuie să fie examinată o serie de factori suplimentari care afectează dezvoltarea și mijloacele de finanțare a dezvoltării rurale.

1. Nu s-a definit încă cu precizie ce constituie o zonă rurală. Acest lucru înseamnă că atunci când vorbim despre dezvoltarea rurală este esențial să ne gândim cum pot fi definite zonele rurale sub aspectul caracteristicilor și obiectivelor lor de dezvoltare.

În mod tradițional, zonele rurale pot fi diferențiate de zonele urbane prin densitatea mai mică a populației lor, structura diferită a ocupării forței de muncă, nivelul mai mic al veniturilor și un acces mai scăzut la bunurile publice. Din punct de vedere al coeziunii teritoriale, densitatea mai mică a populației nu trebuie să fie o caracteristică hotărâtoare.

Unul din obiectivele de dezvoltare a Uniunii este modernizarea structurilor sociale, inclusiv a structurilor ocupării forței de muncă. În consecință, este posibilă sporirea coeziunii teritoriale prin alinierea structurilor de ocupare a forței de muncă în zonele rurale și urbane. **Provocările principale în materie de coeziune teritorială sunt în continuare nivelul veniturilor și accesul la bunurile publice, iar susținerea activităților neagricole în regiunile rurale constituie metoda cea mai eficace de realizare a acestor obiective. Măsurile de dezvoltare rurală nu trebuie, însă, să afecteze resursele destinate plăților directe către fermieri.**

2. Sunt de așteptat schimbări substanțiale în politica agricolă comună a Uniunii Europene în următorii câțiva ani. Primul prilej pentru efectuarea de schimbări poate fi verificarea solidității PAC. În disputele anterioare privind structura PAC, a dominat opinia că această finanțare întărește diversificarea economiei UE, dar nu impulsionează competitivitatea ei. În condițiile actualei politici financiare a Uniunii, această opinie este parțial justificată, însă, în realitate, ea depinde de modul în care se cheltuiește finanțarea Uniunii. Obiectivele politicii de dezvoltare rurală, în special, trebuie să nu contravină obiectivelor de la Lisabona, plecând de la premisa că această dezvoltare se bazează pe aplicarea mecanismului competitivității relative (o eficiență mai bună a costurilor), în special prin procesarea alimentelor pe plan local și dezvoltarea infrastructurii și serviciilor, cum ar fi turismul, educația și protecția mediului.
3. În ceea ce privește FEADR, pentru perioada 2007-2013, au fost identificate următoarele priorități: 1. Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier. 2. Îmbunătățirea situației mediului înconjurător și a zonei rurale. 3. Îmbunătățirea calității vieții din zonele rurale și încurajarea diversificării. 4. Crearea de capacități locale pentru ocuparea forței de muncă și diversificare (LEADER). **Se pune însă problema dacă cel de-al doilea pilon al PAC trebuie să rămână un mecanism „corect din punct de vedere politic” pentru sprijinirea indirectă a agriculturii. Trebuie oare ca finanțare să fie îndreptată și spre beneficiarii rurali din afara sectorului agriculturii și spre beneficiarii care, deși rămân în zone rurale, se vor deplasa dinspre agricultură înspre alte sectoare ocupaționale? Menținerea dezvoltării rurale în limitele razei de acțiune a PAC nu va însemna, oare, privarea fermierilor de metodele anterioare de**

finanțare din partea Uniunii?

4. Una dintre sursele principale de dispută în dezbaterile PAC va fi nivelul plăților directe pentru agricultură (pilonul unu) și nivelul co-finanțării naționale în vederea eforturilor de menținere a naturii comunitare a PAC. Este necesar să se acorde o atenție deosebită propunerii Comisiei privind reducerea plăților directe destinate marilor exploatații agricole și consolidarea celui de-al doilea pilon al PAC, adică dezvoltarea zonelor rurale prin creșterea ratei de modulară.
5. Dificultățile legate de punerea în aplicare a politicii de dezvoltare rurală țin de întrepătrunderea dintre politicile sectoriale și politica de coeziune teritorială, precum și dintre aspectele economice și sociale ale acestora. **Acest lucru explică accentul vizibil pus până acum mai mult pe diviziunea responsabilităților și nu pe coordonarea activităților. Obiectivul coordonării trebuie să fie, însă, tocmai asigurarea unei abordări combinate în folosirea finanțării.** În diferite statele membre, există mai multe modele pentru coordonarea activităților privind alocarea finanțării pentru măsuri de dezvoltare rurală. În prezent este dificil de a susține că o anumită soluție națională constituie un model pentru celelalte țări. Se pare că voința politică poate fi mai importantă în ceea ce privește asigurarea succesului decât vreun aranjament organizațional.

O soluție convenabilă poate fi, în consecință, aplicarea unei metode deschise de coordonare în acest domeniu de cooperare la nivelul Uniunii.

Cu toate acestea, trebuie să fie clar că politica de dezvoltare rurală are o mare influență asupra coeziunii teritoriale. Din acest motiv, nu pare justificată separarea măsurilor de dezvoltare rurală de politica de coeziune și dezvoltare regională. Această politică are o capacitate mai mare decât PAC de a oferi asistență pentru aspectele neagricole ale dezvoltării rurale, cum ar fi a-i reține pe oameni să lucreze în zone mai productive ale economiei.

Totuși, includerea politicii de dezvoltare rurală în politica de dezvoltare regională și de coeziune este posibilă numai cu condiția ca dezvoltarea rurală să primească o finanțare adecvată și ca această finanțare să fie folosită în conformitate cu prioritățile stabilite pentru zonele rurale.

11.9.2008

AVIZUL COMISIEI PENTRU AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

destinat Comisiei pentru dezvoltare regională

referitor la complementaritatea și coordonarea politicii de coeziune și a măsurilor de dezvoltare rurală
(2008/2100(INI))

Raportoare pentru aviz: Bernadette Bourzai

SUGESTII

Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală recomandă Comisiei pentru dezvoltare regională, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. consideră că jalonarea Fondurilor structurale pe obiectivele Strategiei de la Lisabona pentru perioada de programare 2007-2013 trebuie să țină seama de particularitățile regiunilor, deoarece altfel aceasta riscă să fie făcută în detrimentul obiectivelor de coeziune teritorială și de atenuare a disparităților regionale;
2. subliniază faptul că politica de dezvoltare rurală trebuie să însoțească și să completeze dispozitivul Politicii agricole comune (PAC), având în vedere obiectivele mai generale ale acesteia, cum ar fi creșterea producției și a veniturilor agricole, stabilizarea pieței și securitatea aprovizionării și suficiența alimentară;
3. subliniază că zonele rurale riscă să se adapteze dificil la această nouă orientare a politicii regionale, având în vedere caracteristicile care le sunt proprii: îmbătrânirea populației, probleme de acces datorate rețelelor de comunicare și de transport insuficiente, un exod rural continuu, niveluri de calificare mai reduse, lipsa infrastructurii și a serviciilor publice, pluriactivitatea actorilor rurali, lipsa ingineriei pentru montajul de proiecte și a unor poli de competență care să regrepeze întreprinderi și instituții de învățământ și cercetare;
4. reamintește, în această privință, faptul că toate regiunile Uniunii, inclusiv zonele rurale și cele periferice, ar trebui, în principiu, să beneficieze de aceleași șanse de dezvoltare,

pentru a evita agravarea excluderii teritoriale a zonelor celor mai dezavantajate;

5. subliniază că, într-un număr ridicat de zone rurale, accesul dificil la serviciile publice, lipsa locurilor de muncă și piramida vârstelor reduc potențialul de dezvoltare, în special posibilitățile oferite tinerilor și femeilor;
6. subliniază faptul că, în unele zone, nu există alternative la anumite forme de producție agricolă și că acestea vor trebui menținute cu orice preț din motive legate de politica regională și de mediu, în special în zonele agricole periferice și montane, afectate de deșertificare;
7. reamintește faptul că, la Consiliul European de la Göteborg din 15-16 iunie 2001, au fost extinse obiectivele de la Lisabona la noțiunile de durabilitate și de coeziune și că politica de dezvoltare rurală vizează tocmai o dezvoltare durabilă, menținerea activităților rurale non-agricole, valorificarea potențialelor de dezvoltare locală, protecția mediului, amenajarea echilibrată a teritoriilor și dezvoltarea IMM-urilor;
8. subliniază faptul că o dezvoltare regională durabilă și echilibrată poate fi realizată doar dacă interacțiunile dintre zonele urbane și cele rurale, de exemplu în domeniile educației, integrării, aprovizionării cu alimente, eliminării deșeurilor, consumului de energie și protecției mediului, sunt bazate pe o abordare care să reflecte în egală măsură interesele acestor două zone; subliniază, de asemenea, faptul că trebuie să se creeze, în acest sens, programe speciale dedicate relațiilor între zonele urbane și cele rurale;
9. consideră că provocările cu care se confruntă mediul rural necesită o politică de dezvoltare echilibrată care să cuprindă toți actorii economici și sociali, inclusiv întreprinderile mici și microîntreprinderile de producție și servicii, având în vedere rolul acestora în dezvoltarea integrată a teritoriilor;
10. apreciază că, în cazul noilor state membre, politica de dezvoltare rurală trebuie să aibă în vedere în special eficientizarea activităților agricole și reducerea decalajelor de dezvoltare economică dintre zonele rurale și cele urbane, inclusiv prin sprijinirea activităților non-agricole, obiectiv ce se poate atinge în primul rând prin utilizarea Fondurilor structurale;
11. consideră că rolul Uniunii este să faciliteze, mai ales în noile state membre, restructurarea sectorului agricol, dezvoltarea economică și socială durabilă și existența unor relații echilibrate între zonele rurale și zonele urbane;
12. salută obiectivele stabilite la a doua Conferință europeană privind dezvoltarea rurală, care a avut loc la Salzburg în 2003, dar regretă faptul că finanțarea acordată prin al doilea pilon al PAC de către ultimele perspective financiare a fost redusă semnificativ, creându-se astfel riscul ineficienței și o separare între agricultori și locuitorii din zonele rurale;
13. consideră că, în noile state membre, pentru a li se permite acestora consolidarea structurilor agricole, consolidarea celui de-al doilea pilon nu trebuie să se facă printr-un transfer de fonduri alocate primului pilon, deoarece noilor state membre trebuie să , ci prin aportul Fondurilor structurale și al Fondului de coeziune la programele de dezvoltare rurală;

14. recomandă Comisiei să evalueze toate instrumentele utilizate pentru punerea în aplicare și executarea financiară a programării pe regiuni a fondurilor FEADR, FEDER și FSE, pentru a verifica că atribuirea fondurilor permite dezvoltarea în cel mai mare grad a zonelor rurale;
15. reiterează solicitarea Parlamentului privind realizarea unei analize detaliate a beneficiilor obținute de diferiții actori economici rurali din agricultură și din alte sectoare, precum și a rezultatelor obținute, în special în materie de creare și menținere de locuri de muncă; solicită din nou Comisiei să realizeze un studiu detaliat pe regiuni care să facă posibilă evaluarea nevoilor de sprijin al acestor actori, în vederea definirii noii politici rurale pe baze coerente;
16. consideră că este necesară consolidarea guvernantei și a parteneriatelor prin intermediul unei mai bune coordonări între autoritățile publice și toți partenerii economici și sociali la nivel european, național și local pentru elaborarea, aplicarea și monitorizarea politicilor teritoriale rurale;
17. propune ca, în cadrul perioadei de finanțare care începe în 2014, să fie făcute eforturi pentru o mai bună adaptare a Fondurilor structurale la interesele zonelor rurale, și ca finanțarea în cadrul celui de-al doilea pilon al PAC să fie extinsă dincolo de sectorul agricol pentru a asigura o politică rurală integrată; solicită, de asemenea, o mai bună sinergie între PAC și politica de coeziune; recunoaște necesitatea unei mai bune coordonări a acestor două politici pentru a favoriza sinergiile și complementaritățile dintre politica regională și politica de dezvoltare regională, făcând astfel posibilă realizarea completă și integrată a obiectivelor acestora;
18. subliniază faptul că este necesară elaborarea unei strategii de dezvoltare rurală coerente și pe termen lung pentru a favoriza utilizarea cea mai eficientă și performantă a fondurilor disponibile;
19. solicită Comisiei crearea, până în 2011, a unui grup de lucru la nivel înalt în cadrul bilanțului de sănătate al PAC, care să prezinte propuneri pentru asigurarea viitorului economiei rurale și al tuturor celor care locuiesc în zone rurale după 2013.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	10.9.2008
Rezultatul votului final	+: 31 -: 1 0:
Membri titulari prezenți la votul final	Bernadette Bourzai, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, Giuseppe Castiglione, Giovanna Corda, Albert Deß, Constantin Dumitriu, Michl Ebner, Ioannis Gklavakis, Lutz Goepel, Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Esther Herranz García, Lily Jacobs, Elisabeth Jeggle, Heinz Kindermann, Stéphane Le Foll, Mairead McGuinness, Rosa Miguélez Ramos, James Nicholson, Neil Parish, María Isabel Salinas García, Agnes Schierhuber, Willem Schuth, Alyn Smith, Andrzej Tomasz Zapałowski
Membri supleanți prezenți la votul final	Katerina Batzeli, Gábor Harangozó, Astrid Lulling, Hans-Peter Mayer, Catherine Neris, Markus Pieper, Kyösti Virrankoski

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	20.1.2009
Rezultatul votului final	+: 46 -: 0 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Emmanouil Angelakas, Stavros Arnaoutakis, Elspeth Attwooll, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Victor Boșținaru, Wolfgang Bulfon, Giorgio Carollo, Antonio De Blasio, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Jim Higgins, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Mieczysław Edmund Janowski, Rumiana Jeleva, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Sérgio Marques, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Pierre Pribetich, Giovanni Robusti, Wojciech Roszkowski, Grażyna Staniszewska, Catherine Stihler, Andrzej Jan Szejna, Oldřich Vlasák, Vladimír Železný
Membri supleanți prezenți la votul final	Domenico Antonio Basile, Brigitte Douay, Madeleine Jouye de Grandmaison, Zita Pleštinská, Samuli Pohjamo, Richard Seeber